

- ויצא - ט' - י' כסלו - תהא שנת נפלאות בכל — 27

כולה מזבח בצפון קאי, וא"כ סרו כל התמיהות מעל רבינו, ומשה אמת ותורתו אמת.

נ ג ל ה

ברכה על תפוח בליל ר"ה (גליון)

הת' יעקב לויין
≈ תות"ל 770 ≈

בגליון תר"ו כתב התי' ד.צ. שיחי' על מה שכתבתי עליו (בגליון תר"ה) בנוגע במה שנהג כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ לכוין שלא להוציא את הקינוח סעודה כשבירך על התפוח (בליל אי' דר"ה).

א) כתבתי שמדברי כ"ק אדה"ז בשו"ע סקעי"ז ס"ד שכתב וז"ל "ומי שאוכל תמרים וכיוצא בהם בין מאכל למאכל להמשיך תאות האכילה כיון שהוא צורך סעודה נפטרים בברכת הפת בכל ענין" עכ"ל, אינו במשמע כלל של"פארשפי"ז אינו צריך לברך דפארשפי"ז אינו מכלל דברים הממשיך תאות האכילה (כמו שכתבתי מדברי המג"א והמ"ב והכה"ח ואכמ"ל).

וכתב עלי התי' הנ"ל שלא כתבתי סוף דברי הסעיף הנ"ל שכתוב שם "כמו פרפראות שנת' בסי' קע"ו". ובסי' קע"ו ס"ג כתב וז"ל "פרפראות כמו מיני מתיקה או מיני פירות לפתוח בני המעיים ולגרר ולהמשיך הלב לאכילה כו' אבל אם אוכלים לתענוג בלבד ולא לגרר ולהמשיך הלב לסעודה" עכ"ל.

הרי ס"ל לאדה"ז שענין לפתוח בני המעיים שייך לפירות וזהו הפי' בפרפראות. הרי שכן מביא אדה"ז שפארשפי"ז - שענינה לפתוח בני המעיים - נפטרים בברכת המוציא.

ואחר המחילה לא דק בסימן קע"ו דשם מדבר לפטור בברכת המזון שלאחר הפת ולא בברכת הפת (דהא כל הסי' מדבר קודם נט"י) ודברי אדה"ז שם הוא (בסי' ג) "א"צ לברך אחריהם לפני הסעודה ושפירינה רבהמ"ז"

והשנית, כמו שכתוב בגליון שו"ע אדה"ז בריש סימן קע"ה דשני הסימנים קע"ה וקע"ו הם מהסידור אדה"ז, ולפיכך כשכותב אדה"ז בסי' קע"ז ישנתבאר בסקע"ו"י אינו לענין למה שכתב לאחר כמה שנים בהסידור, ולפי שאין לנו מכ"ק אדה"ז סקע"ו נלך לדברי הבי"י בשו"ע ונפרש דברי אדה"ז, וז"ל ברך על הפת פוטר את הפרפרת דהיינו פירווי פת דק דק שדיבקם עם מרק או דבש" עכ"ל ומבאר שם ה"באר היטב" ופת פוטרם דבאים להמשיך תאות המאכל", ונראה דהם דברי אדה"ז במה שכתב "ומי שאוכל תמרים וכיוצא בהם כו' להמשיך תאות האכילה כו' נפטרים בברכת הפת בכל ענין כמו פרפראות שנת' בסקע"ו"י ואינו מדובר בכלל בפירות.

[ודבר בצדו דבסדר ברה"י סימן ד' הלכה ד' שכתב שם דיני סימן קע"ז לא כתב דין זה ש"ומי שאוכל תמרים כו"י בכלל, ויש לתמוה למה?!]

(ב) כתב הנ"ל דאם ההלכה היא דצריך לברך קודם למה הי' צריך אדה"ז לכתוב בסידור שצריך לברך עליו תחילה (באכילת התפוח ליל ר"ה) הלא הוא דבר הפשוט, אלא, שאדה"ז מלמד לנו שיש סברא לא לברך כיון שהיא חלק מהסעודה וכמ"ש אדה"ז אי מהשיטות שלא לברך על המרור בליל פסח - וכדי לנגד סברא זו ולפסוק כדיעה האי בסתע"ג סי"ז כתב לברך עכשיו.

ואני תמה על דברים אלו דבפסח פסק בשו"ע וגם בסידור שלא לברך על המרור, ובלי לר"ה יפסוק כדעה האחר שכתב לברך, ויהי אדה"ז סותר את עצמו ח"ו.

(ג) כתב עוד הנ"ל שהטעם שמברכים על התפוח מפני שאינו ענין לפארשפי"ז אדרבא היא מצוה בפני"ע ולפיכך אין זה חלק מהסעודה וכמ"ש אדה"ז הטעם שצריכים לברך על המרור בפני"ע (באם לא כוון להוציאו בברכת הכרפס).

ואני אומר שגם כאן טעה דבסתע"ג סי"ח פסק אדה"ז (ספק ברכות להקל) שלא לברך על המרור, שלא יברך לבטלה לפי סברא הב', וכאן (לפי דברי התי הנ"ל) פסק לברך לבטלה לפי סברא הב', ויסתור את עצמו.

- ויצא - ט' - י' כסלו - תהא שנת נפלאות בכל - 29

ולפי שעיקר כוונתי בבי הערות שלי הוא לבאר שלפארשפיין צריך לברך עליו לכן אמשיך כאן בראיות לדברי, דבסדר בה"נ פי"ד הי"ג כתב אדה"ז וז"ל "בד"א כשהביאו הפירות לקנוח ולתענוג אבל אם הביאו אותם ללפת בהם את הפת ג"כ אי"צ לברך אם אוכל מהם תחילה עם פת, ודעתו לאכול מהם עוד עם פת, אע"פ שבנתיים אוכל בלא פת כו' וטוב לנהוג לאכול מהם תחילה בלא פת ולברך ואח"כ יאכל בין עם פת בין בלא פת" עכ"ל. והרי דברים ק"ו ומה אם הביאו הפירות ללפת בהם את הפת צריך לאכול תחילה עם פת וטוב יותר לאכול מהם תחילה בלא פת ולברך, עאכ"כ פירות שאינם באים אלא להמשיך תאות האכילה (לפי דברי התי הנ"ל).

ש ו נ ו ת

גודל השמש

הרב אברהם מיכאל הסופר
≈ פרופסור לסטטיסטיקה ≈
≈ באוניברסיטת ניו סאוט ווילס ≈
≈ סידני, אוסטרליה ≈

בשער היחוד והאמונה (פרק ז') כותב רבנו הזקן "השמש... כמו קס"ז פעמים כגודל כדור הארץ". וכותב כ"ק אדמו"ר שליט"א במכתב מתאריך ר"ח תמוז ה'תשכ"ב (מובא בלקו"ש ח"י עמ' 180, בספר אמונה ומדע ע' 105 ובקיצור בהערה בתרגום האנגלי של התניא): "הכתוב בשער היחוד והאמונה פי"ז, דהשמש "כמו קס"ז פעמים כגודל כדור הארץ", הוא על פי פסק הרמב"ם בהלכות יסודי התורה פי"ג ה"ח (ודייק יותר בהקדמה לפירוש המשניות "קס"ו וג' שמיני פעם"), כנראה הקשו לכבוד תורתו, ממה שכאילו התוכנים דעתה חקרו ומצאו אחרת - 5/4 מליון פעמים ויותר, וכמו בשאר הקושיות הי"מדעיות" מסוג זה - המקשן עם הארץ גם במדע!.

הנאמר בתכונה 5/4 מליון ויותר הוא בנוגע לכמות (Volume) וברמב"ם המדובר על דבר הקוטר (Diametre). והנה ערך הקוטרין הנ"ל המובא בספרי התכונה דעתה הוא - כמו 110 (ולא ק"ע) - אלא שמדידת קוטר השמש זו מביאה בחשבון שכבות מסויימות של